

Motion till riksdagen 2022/23:30

av **Malin Björk m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2021/22:272 Statens stöd till trossamfund samt demokrativillkor vid stöd till civilsamhället

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att s.k. omvändelseterapi ska stå i strid med demokrativillkoret för alla hbtqi-personer, inte bara barn och unga, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reglering om återkrav av statsbidrag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skattemedel får aldrig användas så att den grundlagsfästa principen om alla människors lika värde urvattnas eller åsidosätts. De trossamfund och organisationer inom civilsamhället som tar emot statliga bidrag måste åta sig att upprätthålla grundläggande demokratiska principer. Regeringens förslag innebär ett tydligare och enhetligare demokrativillkor som avser organisationens verksamhet, utformat från exkluderingskriterier. Det är därför bra att regeringen nu tagit fram en lagrådsremiss om frågan om förstärkta demokrativillkor för trossamfund och civilsamhället – när staten bidrar med skattemedel till trossamfundens eller civilsamhällets verksamheter måste avståndstagandet från verksamheter som tillåter eller förespråkar extremism och kränkningar av grundläggande fri- och rättigheter vara särskilt tydligt. Det aktuella förslaget är ett i huvudsak bra steg i denna riktning, men Centerpartiet vill också se vissa förstärkningar av lagförslaget.

I somras rapporterade Dagens Nyheter om flertalet trossamfunds syn på homosexualitet med såväl omvändelseterapi som insamlingar till systerorganisationer som bedriver rent homohat i andra länder. Samtidigt som dessa trossamfund får miljoner i statliga bidrag för att bidra till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, bedriver de verksamhet som allvarligt kränker hbtqi-personers rättigheter. Centerpartiet kan aldrig gå med på att statligt stöd bidrar till den typen av oacceptabel

verksamhet. I propositionen framgår att omvändelseterapi för unga står i strid med demokrativillkoret, medan omvändelseterapi för vuxna inte nämns över huvud taget. Centerpartiet anser, i ljuset av den utsatta situation en betjänaad ofta befinner sig i i förhållande till trossamfundet och dess företrädare, att det måste framgå att all omvändelseterapi står i strid med demokrativillkoret och därför utgör en exkluderingsgrund.

All lagstiftning som innebär en inskränkning av grundlagsskyddade fri- och rättigheter måste också noggrant granskas och övervägas. Sådana begränsningar får aldrig hanteras nonchalant eller på slentrian; för att kontrollmekanismerna ska fungera måste lagstiftningens beredning alltid hanteras nogsamt och med stor respekt. Särskilt vid frågor som rör de fundamentala fri- och rättigheterna som t.ex. religionsfriheten, föreningsfriheten och yttrandefriheten måste lagstiftaren noggrant redovisa sina överväganden och samtidigt ge företrädare för berörda intressen god tid och möjlighet till insyn, remiss och debatt. I utredningen Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18) fann man med anledning av respekten för religionsfriheten att demokrativillkoret för trossamfund måste formuleras på ett mindre ingripande sätt än vad som gällde för civilsamhället. Detta förslag fanns också med i lagrådsremissen. Lagrådet uttalade, förhållandevis kortfattat, att man inte delade bedömningen att praxis kring religionsfriheten i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR) motiverar en sådan skillnad. I propositionen ändrade därefter regeringen det föreslagna demokrativillkoret (5 § i den föreslagna lagen om statsbidrag till trossamfund) till att bli likalydande med det som föreslås för civilsamhället. Vi vänder oss inte emot ändringen i sig, men däremot den i jämförelse nonchalanta behandlingen av religionsfriheten och dess betydelse såväl för vårt demokratiska styrelseskick som personligen för en stor andel människor i vårt land. En sådan förhållandevis genomgripande förändring borde ha hanterats med mer noggrannhet, respekt och ödmjukhet. Centerpartiet vill, mot bakgrund av detta, återigen framhålla vikten av att regeringen vid introduktion av lagstiftning som berör våra grundlagsskyddade fri- och rättigheter tydligt redogör för sina överväganden om effekter och konsekvenser, samt bereder frågan på ett sätt som dess fundamentala betydelse förtjänar.

I utredningens (SOU 2018:18) förslag till lag om statens stöd till trossamfund fanns en reglering om återkrav av statsbidrag som inte finns med i propositionen. För tydlighetens skull anser Centerpartiet att en sådan reglering även fortsatt bör finnas med i den föreslagna lagen om statens stöd till trossamfund.

Malin Björk (C)

Catarina Deremar (C)

Christofer Bergenblock (C)